

Inspiratiekaart Veenkoloniën

Deze inspiratiekaart is een voorbeeld voor de Veenkoloniën in Drenthe en Groningen, waarin meerdere natuurinclusieve maatregelen gecombineerd worden om te komen tot herstel van de Basiskwaliteit Natuur: van teeltmaatregelen tot inrichting van het landschap.

Bodem: afgegraven veen

De bodem is ontstaan door de ontginning van veen. Hierdoor is een zandgrond overgebleven die vaak niet zo vruchtbaar is en weinig actieve organische stof bevat. Dit kan verbeterd worden door een gevarieerd bouwplan, met vlinderbloemige maaigewassen als lupine en diep wortelende gewassen zoals zomergerst en vezelhennepe. Ook de aanvoer van organische stof via organische (vaste) mest verbetert de bodemvruchtbaarheid. Teeltmaatregelen die bijdragen aan het verbeteren van condities voor verschillende soortgroepen zijn het verminderen van de inzet van bestrijdingsmiddelen, minimale bodembewerking en het toepassen van agroforestry of groenbemesters.

Landschap: vlak en grootschalig

De Veenkoloniën kenmerken zich door de strakke verkaveling en het vlakke en open landschap met her en der struweel, waar soorten als veldleeuwerik, gele kwikstaart, graspieper, geelgors, patrijs, kneu en wulp zich thuis voelen. Landschapselementen zoals meerjarige akkerranden, hagen en natuurvriendelijke oevers passen goed in dit landschapstype.

Van natuurinclusieve maatregelen profiteren allerlei soorten insecten en spinnen, die ook een rol spelen in de natuurlijke plaagbeheersing. Aanvullende maatregelen als flora-akkers, wintervoedselakkers en extensief kruidenrijk grasland verbeteren het leefgebied van akkervogels.

Kansentabel natuurinclusieve akkerbouw

De kansentabel natuurinclusieve akkerbouw (factsheet 1 en 2) geeft een breed overzicht van opties die in akkerbouwgebieden passend zijn. De maatregelen zijn ingedeeld in tien 'knoppen om aan te draaien': een deel heeft een directe relatie met de teelt, zoals gewaskeuze, bodembewerking en bemesting, het andere deel gaan vooral over de inrichting van het landschap, denk aan groene en blauwe dooradering. Een deel van de maatregelen zijn in ieder landschapstype passend. Alleen in open landschappen zijn maatregelen met hoog opgaande begroeiing niet altijd gewenst, omdat deze het open karakter kunnen verstoren.

Deze factsheet is gemaakt binnen het project 'Praktische invulling natuurinclusieve akkerbouw rondom natuurgebieden', uitgevoerd door het Louis Bolk Instituut, CLM Onderzoek en Advies, BoerenNatuur, Grauwe Kiekendief - Kenniscentrum Akkervogels en de Vlinderstichting, in opdracht van OBN Natuurkennis. Achtergronddocumenten komen in 2025 beschikbaar op de OBN-website.

Veenkoloniën - Drenthe

Deze plaat biedt inspiratie om de natuurinclusiviteit van akkerbouwgebieden in de Veenkoloniën rondom natuurgebieden te vergroten. De plaat illustreert hoe verschillende maatregelen elkaar aanvullen op gebiedsniveau. Met een combinatie van maatregelen worden verschillende soortgroepen ondersteund: van het bodemleven, nuttige insecten voor de plaagbeheersing, dagvlinders en wilde bijen tot akkervogels.

Zie rapport voor nadere toelichting.

- Maatregelen teelt**
- Maatregelen inrichting en beheer landschap**
- * Overal in Nederland toepasbaar**
- Nr** In deze plaat niet weergegeven

- Gewaskeuze**
- 1 Granen telen: zomer- en/of wintergraan
- 2 Peulvruchten telen: witte of blauwe lupine, veldboon
- 3 Grasklaver telen
- 4 Productief kruidenhoudend grasland
- 5 Bloeiende gewassen telen: peulvruchten
- 6 Meerjarige gewassen telen
- * 7 Gevarieerd bouwplan:** zetmeelaardappel, peulvruchten of vezelhenep, zomergerst, suikerbiet, grasklaver

- Teeltsysteem**
- 8 Mengteelten: tarwe, veldboon
- 9 Strokenteelt / percelen verkleinen
- 10 Agroforestry
- * 11 Biologische teelt**

- Vruchtwisseling**
- * 12 Ruime vruchtwisseling: 1: 5 zetmeelaardappel**
- * 13 Groenbemesters**

- Bemesting**
- 14 Precisiebemesting
- * 15 Compost en bokashi (incl. natuurmaaisel)**
- * 16 Vaste mest en andere organische mestsoorten**

- Bodembewerking**
- * 17 Minimale bodembewerking**
- 18 Mechanische onkruidbeheersing

- Ziekten en plagen**
- * 19 Verminderen herbiciden inzet**
- * 20 Verminderen fungiciden inzet**
- * 21 Verminderen insecticiden inzet**

- Water**
- 22 Minder wateronttrekking / anders beregenen
- 23 Water vasthouden en waterberging

- Blauwe dooradering**
- 24 Ecologisch slootbeheer en baggeren
- 25 Natuurvriendelijke oever
- 26 Rietzoom en rietperceel
- 27 Poel

- Groene dooradering**
- 28 Bestaande landschapselementen behouden en beheren: wijken, kanalen, slootkanten en bermen
- 29 Heg, haag en struweel
- 30 Houtingel en houtwal
- 31 (Hak)houtbosje
- 32 Meerjarige akkerrand
- 33 Eenjarige akkerrand
- 34 Keverbank
- 35 Groen erf

- Vlakdekkende elementen**
- 36 Vogelgraan + stoppeland
- 37 Vogelakker
- 38 Flora-akker
- 39 Bloemblok
- 40 Wintervoedselakker
- 41 Groene braak
- 42 Extensief kruidenrijk grasland

